

Herrain lahjat

Virkamiehille on jälleen vaadittu suojaa lahjontaa vastaan. Itse asiassa kaavailut ovatkin jo pitkällä, mutta vaihtoehtoisia suunnitelmia on niin monta, ettei lopullista ole vielä ehditty valita.

Ensi vaiheessa aiotaan valtion virastojen polkupyörävarastoihin rakentaa lahjomansuojia, joihin virkamiehet voivat pujahdtaa piiloon lahjoman lähestyessä. Näitä suojia ei kuitenkaan valtion rahapulan takia pystytä rakentamaan riittävän nopeasti kaikille virkamiehille, joten heille sallitaan myös kaupallisten lahjomasuojien hankkiminen koteihinsa.

Tehon parantamiseksi aiotaan käyttää myös niin sanottua rokotusmenetelmää. Rokotushan perustuu siihen, että potilaaseen pistetään pieni annos tautia. Se ei riitä taudin puhkeamiseen, mutta suojaa vastaisuudessa tartunnalta.

Lahjontaan tätä voidaan soveltaa siten, että virkamiehille aletaan maksaa osa palkasta stereoina, videoina, viinana ja ilmaismatkoina. Sen jälkeen he ovat immuuneja muulle lahjonnalle ja voivat keskittyä hoitamaan virkaansa.

Yksi mahdollisuus on tehdä lahjonta luvanvaraiseksi. Jos joku aikoo lahjoa virkamiestä, hänen on tehtävä siitä kirjallinen anomus kolmena kappaleena seitsemälle viranomaiselle, täytettävä kuusitoista oheistieto-kaavaketta ja ilmoitettava vastaavat tiedot väestörekisteriin, tilastokeskukseen ja kansaneläkelaitokselle, vastattava joka kaavakkeessa kysymykseen "Onko suvussanne esiintynyt melisairautta?", merkittävä sosiaaliturvatunnuksensa, pankkitilinsä ja puhelinnumerosa sekä kerättävä liitteiksi kaikki Alkon kuitit viiden vuoden ajalta 300 markan omavastuulla, lukuunottamatta kuitenkin kantavierre- väkevyydeltään alle kymmenprosenttisia juomia.

Se virkamies, johon lahjoma kohdistuu, joutuu henkilökoh-

taisesti käymään läpi anomuksen ja tarkistamaan sen kaikki tiedot virallisista rekistereistä. Tässä vierähtääkin virkamiehen aikaa sen verran, että hän on tehnyt täyden työn lahjuksensa eteen, joten sitä ei enää voida lahjuksena pitääkään. Systemin etuna on myös se, että kun anomuksen käsittely kestää keskimäärin viisi vuotta, lahjoma useimmissa tapauksissa ehtii jo vanhentua ja väljähtyä.

Niin sanotun komiteamallin mukaan maahan perustetaan lahjonta-asiamiehen virka. Asiamiestä auttaa valtakunnallinen lahjontalautakunta sekä kunnalliset lahjonnantarkastajat väliportaassa.

Virkamiehen, jolle lahjomaa tarjotaan, on alistettava tarjous lahjontaelimille, jolloin vaikutus on suunnilleen sama kuin luvanvaraisessa lahjonnassa. Lahjomassa esiintyvät laatuvirheet, kuten russakat hotellihuoneessa tai väärä vuosikerta, sen sijaan eivät kuulu lahjontaviranomaisille vaan edelleen kuluttajasiamiehelle.

On kuitenkin mahdollista, että kaikki esillä olevat lahjontasuojamallit yhdistetään kokonaiseksi lahjontasuojalainsäädännöksi. Koska asia silloin paisuu verraten laajaksi, on tarpeen keskittää kaikki lahjonta-asiat lahjontasuojeluministeriöön.